

Vì (α) đi qua M nên ta có: $\frac{1}{a} + \frac{4}{b} + \frac{9}{c} = 1$ (1)

1. Ta có: M là trọng tâm tam giác $\Leftrightarrow a = 3, b = 12, c = 27$

Nên phương trình của (α) : $\frac{x}{3} + \frac{y}{12} + \frac{z}{27} = 1 \Leftrightarrow 36x + 9y + 4z - 108 = 0$

2. Thể tích khối tứ diện $OABC$ là: $V = \frac{1}{6} abc$

Từ (1), áp dụng BĐT Cô si ta có: $1 = \frac{1}{a} + \frac{4}{b} + \frac{9}{c} \geq 3\sqrt[3]{\frac{36}{abc}} \Rightarrow abc \geq 27.36$

Suy ra $V \geq 6.27 = 162$. Đẳng thức xảy ra

$\Leftrightarrow \frac{1}{a} = \frac{4}{b} = \frac{9}{c} = \frac{1}{3} \Leftrightarrow a = 3, b = 12, c = 27$.

Vậy phương trình (α) : $36x + 9y + 4z - 108 = 0$.

3. Gọi H là hình chiếu của O lên mặt phẳng

$(ABC) \Rightarrow d(O, (ABC)) = OH \leq OM$

Đẳng thức xảy ra $\Leftrightarrow H \equiv M$ hay mặt phẳng (α) đi qua M và nhận \overline{OM} làm VTPT nên phương trình (α) : $x + 4y + 9z - 98 = 0$.

4. Ta có: $\begin{cases} OA + OC = 4OB \\ OA = OB + 9 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a + c = 4b \\ a = b + 9 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} c = 3b - 9 \\ a = b + 9 \end{cases}$ thay vào (1) ta có

được:

$\frac{1}{b+9} + \frac{4}{b} + \frac{3}{b-9} = 1 \Leftrightarrow (b-9)(b^2 + 7b - 12) = 0 \Leftrightarrow b = 9, b = \frac{-7 + \sqrt{97}}{2}$

• $b = 9$ ta có phương trình (α) : $x + 2y + z - 18 = 0$

• $b = \frac{-7 + \sqrt{97}}{2}$ ta có phương trình

(α) : $\frac{-39 - 3\sqrt{97}}{36}x + \frac{7 + \sqrt{97}}{24}y + \frac{11 - \sqrt{97}}{12}z - 1 = 0$.

Bài 5

1. Giả sử mặt cầu (S) ngoại tiếp hình chóp $OABC$ có phương trình:

$$x^2 + y^2 + z^2 - 2mx - 2ny - 2pz + q = 0.$$

Thay tọa độ các điểm O, A, B, C vào ta có:

$$\begin{cases} a^2 - 2ma + q = 0 \\ b^2 - 2nb + q = 0 \\ c^2 - 2cp + q = 0 \\ p = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m = \frac{a}{2}; & n = \frac{b}{2} \\ p = \frac{c}{2}; & q = 0 \end{cases}$$

Suy ra tâm của mặt cầu (S) là $I\left(\frac{a}{2}; \frac{b}{2}; \frac{c}{2}\right)$ và bán kính

$$R = IO = \frac{1}{2} \sqrt{a^2 + b^2 + c^2}.$$

Áp dụng BĐT Côsi ta có: $a^2 + \frac{27}{8a} + \frac{27}{8a} \geq \frac{27}{4} \Leftrightarrow a^2 + \frac{27}{4a} \geq \frac{27}{4}$.

Ta cũng có hai BĐT tương tự: $b^2 + \frac{27}{4b} \geq \frac{27}{4}$; $c^2 + \frac{27}{4c} \geq \frac{27}{4}$.

Cộng ba BĐT này lại với nhau ta được:

$$a^2 + b^2 + c^2 + \frac{27}{4} \left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} \right) \geq \frac{81}{4} \Rightarrow a^2 + b^2 + c^2 \geq \frac{27}{4} \Rightarrow R \geq \frac{3\sqrt{3}}{4}.$$

Đẳng thức xảy ra $\Leftrightarrow a = b = c = \frac{3}{2}$. Vậy $\min R = \frac{3\sqrt{3}}{4}$.

2. Ta có thể tích của tứ diện $OABC$ là: $V_{OABC} = \frac{1}{6} abc$.

Diện tích toàn phần của tứ diện:

$$S_{tp} = \frac{1}{2} (ab + bc + ca + \sqrt{a^2b^2 + b^2c^2 + c^2a^2})$$

$$\text{Suy ra } r = \frac{3V}{S_{tp}} = \frac{abc}{ab + bc + ca + \sqrt{a^2b^2 + b^2c^2 + c^2a^2}}$$

Từ giả thiết bài toán ta suy ra $ab + bc + ca = 2abc$.

$$\text{Mặt khác: } a^2b^2 + b^2c^2 + c^2a^2 \geq \frac{1}{3} (ab + bc + ca)^2$$

$$\text{Nên } r \leq \frac{abc}{2abc + \frac{2}{\sqrt{3}}abc} = \frac{\sqrt{3}}{2(\sqrt{3} + 1)}.$$

$$\text{Mặt khác: } a^2b^2 + b^2c^2 + c^2a^2 < (ab + bc + ca)^2 = (2abc)^2 \Rightarrow r > \frac{abc}{4abc} = \frac{1}{4}.$$

Bài 6

1. Gọi trọng tâm của tam giác ABC là $G(1; -1; 0)$.

Ta có $\overrightarrow{MA} + \overrightarrow{MB} + \overrightarrow{MC} = 3\overrightarrow{MG}$ nên $|\overrightarrow{MA} + \overrightarrow{MB} + \overrightarrow{MC}| = 3|\overrightarrow{MG}|$, nên $|\overrightarrow{MA} + \overrightarrow{MB} + \overrightarrow{MC}|$ đạt giá trị nhỏ nhất khi và chỉ khi MG nhỏ nhất. Mà $M \in (P)$ nên điểm M cần tìm là hình chiếu của G trên (P) .

Giả sử $M(x; y; z)$ thì $\overrightarrow{IM} = (x - 1; y + 1; z)$

$$\text{Nên từ } \begin{cases} \overrightarrow{IM} = t \cdot \overrightarrow{n_P} \\ M \in (P) \end{cases} \text{ ta có } \begin{cases} \frac{x-1}{1} = \frac{y+1}{-2} = \frac{z}{2} \\ x - 2y + 2z + 6 = 0 \end{cases} \Rightarrow M(0; 1; -2).$$

Vậy điểm $M(0; 1; -2)$ là điểm cần tìm.

2. Mặt cầu (S) có tâm $I(1; 1; 1)$

Gọi $J(a; b; c)$ là điểm thỏa mãn $2\overrightarrow{JA} - 4\overrightarrow{JB} + 3\overrightarrow{JC} = \vec{0}$.

Ta có: $\overrightarrow{JA} = (1 - a; -b; -1 - c), \overrightarrow{JB} = (2 - a; -2 - b; 1 - c), \overrightarrow{JC} = (-a; -1 - b; -c)$

Nên $2\overrightarrow{JA} - 4\overrightarrow{JB} + 3\overrightarrow{JC} = (-6 - a; 5 - b; -6 - c)$, suy ra $J(-6; 5; -6)$.

Vì $2\overrightarrow{MA} - 4\overrightarrow{MB} + 3\overrightarrow{MC} = \overrightarrow{MJ} + 2\overrightarrow{JA} - 4\overrightarrow{JB} + 3\overrightarrow{JC} = \overrightarrow{MJ}$ nên biểu thức

$|\overrightarrow{MA} + \overrightarrow{MB} + \overrightarrow{MC}|$ đạt giá trị nhỏ nhất khi và chỉ khi MJ lớn nhất.

$$\text{Ta có } \overrightarrow{IJ} = (-7; 4; -7) \Rightarrow IJ : \begin{cases} x = 1 - 7t \\ y = 1 + 4t \\ z = 1 - 7t \end{cases} \text{ thay vào phương trình (S) ta có}$$

$$49t^2 + 16t^2 + 49t^2 = \frac{57}{2} \Leftrightarrow t = \pm \frac{1}{2}$$

Suy ra IJ cắt (S) tại hai điểm $E\left(-\frac{5}{2}; 3; -\frac{5}{2}\right)$, $F\left(\frac{9}{2}; -1; \frac{9}{2}\right)$

Do $JE < JF$ nên JM lớn nhất $\Leftrightarrow M \equiv F$

Vậy $M\left(\frac{9}{2}; -1; \frac{9}{2}\right)$ là điểm cần tìm.

Bài 7

1. Mặt cầu (S_1) có tâm $I_1(3; 6; -6)$, $R_1 = 3$. (S_2) có tâm $I_2(0; 0; 0)$ và bán kính $R_2 = 3$.

Ta có $\overline{I_2I_1}(3; 6; -6) \Rightarrow I_2I_1 = 9 > R_1 + R_2$.

Hai mặt cầu có bán kính bằng nhau, nên mặt cầu cần tìm có tâm I là trung điểm của $I_2I_1 \Rightarrow I\left(\frac{3}{2}; 3; -3\right)$, bán kính $R = \frac{I_2I_1}{2} + R_1 = \frac{15}{2}$ (mặt cầu (S) tiếp xúc trong với (S_1) và (S_2)).

Phương trình (S) : $x^2 + y^2 + z^2 - 3x - 6y + 6z - 36 = 0$.

2. $A(3; -2; 1)$, $d: \frac{x-1}{1} = \frac{y+1}{2} = \frac{z-1}{-1}$.

a) Ta có $\overline{AB}(-1; 3; -2)$. Giả sử Δ cắt d tại $M(1+t; 2t-1; 1-t)$.

Đường thẳng Δ có véc tơ chỉ phương là $\overline{AM}(t-2; 2t+1; -t)$.

Khoảng cách giữa B và Δ là $d(B, \Delta) = \sqrt{\frac{35t^2 - 70t + 45}{6t^2 + 5}}$.

Giá trị lớn nhất là $\sqrt{14}$ khi $t = -\frac{5}{7}$ nên đường thẳng cần tìm

$$\Delta: \frac{x-3}{19} = \frac{y+2}{3} = \frac{z-1}{-5}$$

Giá trị nhỏ nhất là $\frac{\sqrt{30}}{6}$ khi $t = \frac{7}{6}$ nên đường thẳng cần tìm

$$\Delta: \frac{x-3}{5} = \frac{y+2}{-20} = \frac{z-1}{7}$$

b) Δ' qua $N(1; 2; -1)$ và véc tơ chỉ phương $\vec{u}_{\Delta'}(2; -1; 2)$.

Ta có $\vec{AN}(-2; 4; -2)$, $\vec{AM}(t-2; 2t+1; -t)$ nên

$$[\vec{u}_{\Delta'}, \vec{AM}] = (-3t-2; 4t-4; 5t).$$

Khoảng cách giữa hai đường thẳng là

$$d(\Delta; \Delta') = \frac{|[\vec{u}_{\Delta'}, \vec{AM}] \cdot \vec{AN}|}{|[\vec{u}_{\Delta'}, \vec{AM}]|} = \frac{12}{\sqrt{10}} \cdot \sqrt{\frac{(t-1)^2}{5t^2-2t+2}}.$$

Giá trị lớn nhất của $d(\Delta; \Delta')$ là $2\sqrt{2}$ khi $t = -\frac{1}{4}$, hay đường thẳng cần tìm có

$$\text{phương trình } \Delta: \frac{x-3}{-9} = \frac{y+2}{2} = \frac{z-1}{1}.$$

c) $\vec{AM}(t-2; 2t+1; -t)$, $\vec{n}_{(P)}(5; 2; -3)$. Ta có

$$\sin(\Delta, (P)) = \left| \cos(\vec{AM}, \vec{n}_{(P)}) \right| = \frac{4|3t-2|}{\sqrt{38} \cdot \sqrt{6t^2+5}}.$$

Giá trị lớn nhất của góc giữa Δ và mặt phẳng (P) là $\arcsin \frac{46}{\sqrt{95}}$

khi $t = -\frac{5}{4}$, hay đường thẳng cần tìm có phương trình là

$$\Delta: \frac{x-3}{13} = \frac{y+2}{6} = \frac{z-1}{-5}.$$

Bài 8.

1. Phương trình mặt phẳng (P) qua M có dạng

$$(P): A(x-1) + B(y+2) + Cz = 0, A^2 + B^2 + C^2 > 0.$$

Vì (P) qua N nên $C = A + 2B$.

Ta có $\vec{n}_P = (A; B; A+2B)$, $\vec{n}_Q = (1; 2; 2)$ là VTPT của (P) và (Q) nên góc giữa hai mặt phẳng (P) và (Q) là φ thỏa mãn

- Nếu $B = 0$ thì $A \neq 0$ nên $\cos \varphi = \frac{1}{\sqrt{2}}$.

- Nếu $B \neq 0$ thì đặt $t = \frac{A}{B}$, $t \in \mathbb{R}$ ta có:

$$\cos \varphi = \sqrt{\frac{(t+2)^2}{2t^2+4t+5}} = \sqrt{f(t)}, \quad f(t) = \frac{(t+2)^2}{2t^2+4t+5}.$$

Ta tìm được $\max f(t) = \frac{5}{6}$ khi $t = \frac{1}{2}$, hay $A = \frac{1}{2}B$. Chọn $B = 2$ thì $A = 1$ và $C = 5$.

Hay phương trình $(P): x + 2y + 5z + 3 = 0$.

2. Tương tự câu 1) ta có phương trình mặt phẳng (P) là

$$A(x-1) + B(y+2) + (A+2B)z = 0, \quad A^2 + B^2 + (A+2B)^2 > 0.$$

Ta có $\vec{u}_{d'} = (2; -1; 2)$ là VTCP của d' nên góc giữa mặt phẳng (P) và đường thẳng d' là α thỏa mãn

$$\sin \alpha = \left| \cos(\vec{n}_P, \vec{u}_{d'}) \right| = \frac{|\vec{n}_P \cdot \vec{u}_{d'}|}{|\vec{n}_P| \cdot |\vec{u}_{d'}|} = \frac{|4A + 3B|}{3 \cdot \sqrt{A^2 + B^2 + (A+2B)^2}} = \frac{1}{3} \sqrt{\frac{(4A + 3B)^2}{2A^2 + 4AB + 5B}}$$

- Nếu $B = 0$ thì $A \neq 0$ nên $\sin \alpha = \frac{2\sqrt{2}}{3}$.

- Nếu $B \neq 0$ thì đặt $t = \frac{A}{B}$, $t \in \mathbb{R}$ ta có:

$$\sin \alpha = \frac{1}{3} \sqrt{\frac{(4t+3)^2}{2t^2+4t+5}} = \sqrt{f(t)}, \quad f(t) = \frac{(4t+3)^2}{2t^2+4t+5}.$$

Ta tìm được $\max f(t) = \frac{25}{3}$ khi và chỉ khi $t = -7$, hay $A = -7B$.

Tức là $(P): 7x - y + 5z - 9 = 0$.

Bài 9.

1. Gọi H, K lần lượt là hình chiếu của A lên d và (P) . Ta có $d(A, (P)) = AH \leq AK$

Mà AK không đổi nên $d(A, (P))$ lớn nhất khi và chỉ khi $H \equiv K$

Do đó (P) là mặt phẳng đi qua K và nhận \overrightarrow{AK} làm VTPT

$$\text{Ta tìm được } K\left(-\frac{2}{3}; -\frac{1}{3}; \frac{10}{3}\right) \Rightarrow \overrightarrow{AK} = \left(-\frac{5}{3}; -\frac{13}{3}; \frac{4}{3}\right)$$

Vậy phương trình (P) : $5x + 13y - 4z + 21 = 0$.

2. Vì (Q) chứa d nên phương trình của (Q) có dạng:

$$ax + (a - 2c)y + cz + a - 4c = 0$$

$$\text{Gọi } \alpha = ((P), (Oxy)), \text{ ta có: } \cos \alpha = \frac{|d|}{\sqrt{2a^2 - 4ac + 5c^2}}$$

$$\text{Nếu } c = 0 \Rightarrow \cos \alpha = 0. \text{ Với } c \neq 0 \text{ ta có: } \cos \alpha = \frac{1}{\sqrt{2\left(\frac{a}{c} - 1\right)^2 + 3}} \leq \frac{1}{\sqrt{3}}$$

$$\text{Nên } \alpha \text{ nhỏ nhất} \Leftrightarrow \frac{a}{c} = 1 \Leftrightarrow a = c \text{ ta chọn } c = 1 \Rightarrow a = 1$$

Vậy phương trình (Q) : $x - y + z - 3 = 0$.

3. Phương trình (R) : $ax + (a - 2c)y + cz + a - 4c = 0$. Gọi $\beta = (Oy, (R))$

$$\text{Ta có: } \sin \beta = \frac{|a - 2c|}{\sqrt{2a^2 - 4ac + 5c^2}} = \sqrt{\frac{a^2 - 4ac + 4c^2}{2a^2 - 4ac + 5c^2}}$$

$$\text{Nếu } c = 0 \Rightarrow \sin \beta = \frac{1}{\sqrt{2}}$$

$$\text{Nếu } c \neq 0, \text{ đặt } t = \frac{a}{c} \text{ và khảo sát hàm số } f(t) = \frac{t^2 - 4t + 4}{2t^2 - 4t + 5} \text{ ta tìm được}$$

$$\max f(t) = f\left(-\frac{1}{2}\right) = \frac{5}{6}, \text{ suy ra } \beta \text{ lớn nhất} \Leftrightarrow \frac{a}{c} = -\frac{1}{2}$$

Chọn $c = -1 \Rightarrow a = 1$. Phương trình (R) : $x + 5y - 2z + 9 = 0$.

Bài 10.
